

УДК 37.048.4+331.548+373.6+311.21+37.018.43

Олександр КОРНІЄЦЬ,
асpirант Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України

ВИКОРИСТАННЯ LIMESURVEY ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАНЬ У ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті запропоновано програмне забезпечення LimeSurvey, що дає змогу педагогічним працівникам проводити анкетування у режимі онлайн. Використовуючи мережу Internet з метою дослідження ефективності професійної орієнтації, означене програмне забезпечення дозволяє значно спростити не лише процес анкетування, розмістивши посилання на анкету на сайті школи, а й процес опрацювання статистичних даних (відповідей респондентів), отриманих у ході дослідження. Розглянуто також можливості зазначеного вище програмного засобу (групування запитань анкети, анонімність відповідей, зміна дизайну анкети тощо) та типи запитань, що підтримуються.

Ключові слова: профорієнтація, online-опитування, online-анкетування, LimeSurvey.

В статье предлагается программное обеспечение LimeSurvey, позволяющее педагогам проводить анкетирование в режиме онлайн. Используя сеть Internet для исследования эффективности профессиональной ориентации, представленное программное обеспечение помогает значительно упростить не только процесс анкетирования, опубликовав ссылку на анкету на сайте школы, но и сам процесс обработки статистических данных (ответов респондентов), полученных в ходе исследования. Рассматриваются также возможности указанного выше программного средства (группировка вопросов анкеты, анонимность ответов, изменение дизайна анкеты и т.п.) и типы вопросов, которые поддерживаются.

Ключевые слова: профориентация, online-опросы, online-анкетирование, LimeSurvey.

LimeSurvey software, that allows to conduct online survey is considered in the article. The On-line Survey simplifies the questionnaire for teachers and processing of statistical data (respondents' answers) significantly. The hyperlink to survey the can be just posted on the school website. The functional of LimeSurvey software (grouping questions in the questionnaire, anonymity of responses, redesign forms, types of questions are supported, etc.) are also discussed in the article.

Key words: career guidance, online-surveys, online-questionnaires, LimeSurvey.

Постановка проблеми. У ході проведення професійної орієнтації учнів старших класів одним із важливих питань є визначення ефективності цього процесу. Н.С. Пряжніков у своєму дослідженні «Профорієнтація в школі: ігри, вправи, опитування» визначив наступні критерії ефективності профорієнтаційної роботи:

- повнота врахування основних факторів професійного самовизначення;
- усвідомленість планування перспектив свого розвитку (узгодженість цілей і засобів, несуперечливість різних компонентів особистої професійної перспективи, логічна послідовність дій із реалізації цілей тощо);
- рівень самостійності при плануванні перспектив розвитку;
- рівень самостійності при реалізації своїх планів;
- відносна стійкість особистої професійної перспективи (у відповідальні періоди кар'єри при прийнятті рішення);
- реалістичність і гнучкість особистої професійної перспективи;
- орієнтація на успіх у професійному розвитку, враховуючи зовнішні й внутрішні фактори, що змінюються;
- відповідність особистої професійної перспективи етичним, моральним і правовим нормам;
- оптимізм стосовно свого майбутнього, віра у власні сили, в можливість досягнення успіху, а також у свою готовність навіть у найскладніших моментах кар'єри не втратити власної гідності [1, с. 14].

Розглянувши представлені вище критерії, можна констатувати, що ефективність професійної орієнтації ґрунтуються на особистій професійній перспективі.

Ефективність професійної орієнтації учнів зазвичай визначають за допомогою опитувань. Розрізняють два види опитувань: інтерв'ювання та анкетування. У ході інтерв'ювання респондент відповідає на запитання усно, а інтерв'юер, тобто той, хто бере інтерв'ю, ці відповіді фіксує. У ході анкетування для збору відповідей опитуваних використовується спеціальний інструмент – анкета.

Відомо, що опрацювання статистичних даних, отриманих під час паперового анкетування, вручну вимагає значних часових затрат, зокрема інтерв'юер за певний період часу не може охопити великої кількості респондентів. Один зі шляхів вирішення означененої проблеми – використання для проведення опитувань сервісів, запропонованих у мережі Інтернет.

Мета статті – розглянути можливість використання програмного забезпечення LimeSurvey в профорієнтаційній роботі вчителів природничо-математичних дисциплін із метою організації та проведення анкетування.

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб охопити якомога більшу аудиторію, провести опитування без участі інтерв'юера (незалежно від місця і часу), полегшити опрацювання даних, можна скористатися послугами мережі Інтернет, яка пропонує різноманітні сервіси, що дозволяють не лише організовувати та проводити опитування, а й опрацьовувати результати. Так, для проведення

анкетування в режимі онлайн можна скористатися програмним забезпеченням LimeSurvey (<http://www.limesurvey.org>).

LimeSurvey (раніше – PHPSurveyor) – програмне забезпечення з відкритим кодом, написане на PHP на основі баз даних MySQL, PostgreSQL або MSSQL. Розповсюджується під ліцензією GNU General Public License. Програма дозволяє користувачам розробляти і публікувати опитування через WEB-інтерфейс у зручному для них режимі, який не потребує спеціальних знань у галузі програмування [3]. Крім того, система пропонує переклад інтерфейсу більше ніж на 50 мов світу.

Після встановлення зазначеного програмного забезпечення на сервер адміністратор може створювати опитування, налаштовувати різні параметри, додавати нових користувачів та надавати їм права. Самореєстрація в LimeSurvey відсутня.

Для того, щоб розпочати створення опитування, потрібно натиснути на кнопку «+» у правій частині панелі адміністратора (рис.1).

Рис. 1. Панель адміністратора

Після цього відкриється сторінка «Створення, імпорт чи копіювання опитування».

На першій вкладці «Основні настройки» адміністратор може вибрати зі списку мову інтерфейсу опитування; вказати назив опитування; за допомогою вбудованого візуального текстового редактора вказати опис, вітальне повідомлення, що відображається респондентам перед проходженням анкетування; вказати завершальне повідомлення, що відображається по завершенні опитування; ввести URL-адресу, за якою буде здійснюватись автоматичний переход після відправлення відповідей респондентом; формат дати; прізвище, ім'я, по батькові адміністратора опитування та його електронну адресу.

На вкладці «Представлення та навігація» автор може вибрати зі списку формат відображення запитань (у LimeSurvey запитання в опитуваннях об'єднуються в групи). Таким чином, можна відокремити інформацію про респондента від основної частини.

При проходженні опитування кожна група запитань може знаходитися на окремій сторінці або всі групи на одній. При цьому слід вибрати шаблон відображення опитування (шляхом використання наявних або самостійно створених шаблонів користувач може змінювати дизайн опитування); зазначити, показувати екран із вітальним повідомленням чи ні; встановити затримку навігації, якщо це потрібно; зазначити, показувати кнопку «Назад» чи ні; давати відповіді підряд, чи є можливість «перескачувати» через запитання; здійснювати автоматичний переход по завершенні опитування на вказану на попередній вкладці URL-адресу чи ні (якщо вибрати параметр «Hi», то автоматичний переход здійснюватиметься після завершального повідомлення); вказати, статистика опитування буде загальнодоступною чи ні; показу-

вати ім'я та/або опис групи запитань чи ні тощо.

На вкладці «Публікація і контроль доступу» автор може вибрати, включати опитування до списку загальнодоступних опитувань, які відображаються на головній сторінці LimeSurvey, чи ні (опитування можуть бути загальнодоступними, в цьому випадку будь-який користувач, в якого є посилання на це опитування, може заповнювати анкету); вказувати дату початку та завершення опитування чи ні; встановлювати фільтр cookie від повторної участі чи ні; вказувати параметри використання CAPTCHA чи ні.

На вкладці «Оповіщення й управління даними» автор може зазначити електронну адресу, на яку будуть надсилятися короткі або деталізовані повідомлення про кожне заповнення анкети (у цьому разі, залежно від налаштування, адміністратору буде надсилятися повідомлення з коротким або повним описом відповідей на запитання анкети); вказати, чи потрібно зберігати відомості про дату та час відповіді, IP-адресу респондента та URL-адресу, з якої респондент потрапив до опитування (URL-адресу переходу можна використовувати, якщо посилання на опитування розміщується на різних ресурсах); встановлювати режим оцінювання чи ні; надавати респондентам можливість зберігати опитування чи ні; продовжувати давати відповіді на запитання пізніше. Крім того, використовуючи API, можна підключити Гугл Аналітику.

На вкладці «Анкети» можна налаштовувати такі параметри, як анонімність анкетування (дата і час відповіді в усіх респондентів буде встановлено 1980-01-01 00:00:00); можливість редагування відповідей після завершення анкетування; використання формату HTML у листах із маркерами доступу до анкети та довжину цих маркерів; можливість проходження анкетування на основі маркерів доступу. Також є можливість обмежити доступ до анкети, вказавши

перелік електронних адрес відповідних респондентів. У цьому випадку LimeSurvey розішле на вказані електронні адреси запрошення взяти участь в опитуванні, а через заданий проміжок часу – нагадування про опитування тим, хто ще не заповнив анкету.

На вкладці «Import» можна імпортувати опитування, створені раніше. Файл опитування повинен мати одне із розширень: *.lss, *.csv, *.txt, *.lsa.

На вкладці «Конвертація» можна зробити копію вже створеного за допомогою цього програмного засобу опитування. Для цього зі списку потрібно

вибрати опитування, ввести назву нового та вказати, копіювати чи ні права доступу до опитування, відповіді на опитування (якщо вони є) тощо.

Після вибору всіх параметрів необхідно створити групу запитань (в опитуванні повинна бути принаймні одна група запитань). Для цього слід натиснути на кнопку «+» на відповідній панелі адміністратора (рис. 2), ввести назву групи та, якщо це потрібно, її опис. Групи запитань можна копіювати з уже існуючих опитувань.

Рис. 2. Створення групи запитань

Після створення групи запитань її потрібно наповнити. Для цього використовують кнопку «+»

напроти пункту «Запитання» на панелі адміністрування (рис. 3).

Рис. 3. Створення запитань

Після натискання кнопки «+» варто вибрати тип запитання; групу, до якої буде належати це запитання; відображати варіант «Інше» чи ні (натиснувши на посилання «Показати додаткові настройки», можна змінити напис «Інше», наприклад, на «Інший варіант», «Власна відповідь» та

ін.); обов'язкове це питання чи ні; рівень значущості та позиція цього запитання в групі (див. рис. 4). Якщо два запитання мають параметр розташування «В кінці», то цойно створене запитання буде останнім у групі, а вже наявне раніше – передостаннім.

Тип вопроса: Список (единственный выбор)

Группа вопросов: Информация про респондента:

Вариант "Другое": Да Нет

Обязательный: Да Нет

Уравнение значимости: 1

Позиция: В конце

[Показать дополнительные настройки](#)

Рис. 4. Параметри запитань

У системі підтримуються такі типи запитань: вибір відповіді «Так/Ні»; прикріплення файлів; вибір дати і часу; введення числових даних; введення текстових даних (мале, середнє та велике текстове поле); множинний короткий текст (навпроти

кожного варіанта відображаються текстові поля); текстові/числові масиви; масиви з оцінками за п'ятибальною та десятибальною шкалами оцінювання (рис. 5); множинний вибір; множинний вибір із коментарями; вибір однієї відповіді тощо.

* Оцініть Ваш рівень володіння кожною із перерахованих технологій за 5-ти бальною шкалою (де 1 – зовсім не володію; 5 – володію дуже добре):					
	1	2	3	4	5
пошукові системи (Google, Yandex тощо);	☐	☐	☐	☐	☒
веб-сайти, блоги;	☐	☐	☐	☒	☐
системи управління дистанційним навчанням;	☐	☐	☒	☐	☐
вебінарорієнтовані платформи;	☐	☒	☐	☐	☐
соціальні мережі;	☐	☐	☐	☒	☐
сервіси закладок;	☒	☐	☐	☐	☐
фотосервіси, відеосервіси, аудіо сервіси;	☐	☒	☐	☐	☐
мережеві документи (Wikіпедія тощо);	☐	☒	☐	☐	☐
карти знань;	☒	☐	☐	☐	☐
системи тестування та анкетування.	☐	☐	☒	☐	☐

Рис. 5. Масиви з оцінками за п'ятибальною шкалою оцінювання

Запитання можна створювати, редагувати та видаляти. Створення та редагування запитань відбувається за допомогою вбудованого графічного редактора. В опитуваннях респонденти можуть користуватися текстом, відформатованим за допомогою текстового редактора. В опитування також можна інтегрувати зображення та відео. Крім того, LimeSurvey надає можливість створювати копії запитань.

Після того, як запитання було створено, до нього необхідно додати варіанти відповідей. Для цього слід натиснути на кнопку «Редагувати варіанти відповідей для цього опитування» (). Також система дозволяє зберегти варіанти відповідей, які часто повторюються, та швидко додавати їх до інших запитань, створивши набори міток (див. рис. 6).

Вопрос Вкажіть, що з перерахованого Ви використовуєте для самопідготовки до проведення професійної орієнтації учнів? (ID:7)

Код	Подвопрос	Действие
SQ001	пошукові системи (Google, Yandex тощо);	
SQ002	веб-сайти, блоги;	
SQ003	дистанційні курси;	
SQ004	вебінари;	
SQ005	соціальні мережі;	
SQ006	сервіси закладок;	
SQ007	фотосервіси, відеосервіси, аудіо сервіси;	
SQ008	мережеві документи (Вікіпедія тощо);	
SQ009	карти знань;	
SQ010	системи тестування та анкетування;	
SQ011	інші сервіси	
SQ012	жодного не використовую.	

Сохраненные наборы меток.   Быстро добавить...   Сохранить как набор меток
Сохранить изменения

Рис. 6. Створення наборів міток

LimeSurvey підтримує розгалуження запитань, тобто наступне запитання може змінюватися залежно від відповіді на поточне. Наприклад, запитання стосовно сервісів мережі Internet, якими

користується учень, буде виводитися на екран лише у тому випадку, якщо комп’ютер отримає позитивну відповідь на запитання про те, чи користується він сервісами мережі Internet узагалі.

LimeSurvey

Панель администратора -- Вы вошли как: admin

Опросы: Анкета для вчителів при...   Группы вопросов: Використання інформаційно-ком...   Вопросы:

Группа, к которой принадлежит вопрос Використання інформаційно-комунікаційних технологій у профорієнтаційній діяльності (ID:2)

Вопросы: P002: Чи використовуєте ...

Вопрос Чи використовуєте Ви засоби інформаційно-комунікаційних технологій під час підготовки до профорієнтаційних заходів? (ID:6)

Редактировать варианты ответов   Установить условия для этого Вопроса

Рис. 7. Створення розгалуження

Червоний квадрат на панелі адміністрування опитувань символізує, що опитування ще неактивоване і респонденти не можуть переглядати запитання та давати на них відповіді. Після завершення редагу-

вання опитування користувач може активувати його і зробити доступним для перегляду респондентами. Для цього потрібно натиснути на кнопку «Активувати опитування» (рис. 8).

LimeSurvey

Панель администратора -- Вы вошли как: admin

Опросы: Анкета для вчителів при...   Группы вопросов: Використання інформаційно-ком...   Вопросы:

Группа Активировать опрос Вопрос Використання інформаційно-комунікаційних технологій у профорієнтаційній діяльності (ID:2)

Вопросы: P004: Які інформаційно-к...

Рис. 8. Активування опитування

Перед активацією опитування LimeSurvey видасть повідомлення, що користувач повинен бути абсолютно впевненим у тому, що налаштування опитування завершено і ніяких змін більше не буде. Варто зауважити, що після активації опитування не можна додавати або видаляти групи запитань, а також запитання і варіанти відповідей на них. Крім того, не можна буде вносити зміни в такі параметри: анонімність відповідей, час проходження опитування, IP-адреса респондента, збереження URL-адреси переходу.

Якщо ж після активації та занесення відомостей в опитування зміни все ж потрібні (наприклад, необхідно змінити зазначені вище параметри, групи чи запитання), то його доведеться деактивувати. Деактивація опитування призведе до перенесення всіх уведених відповідей в окрему архівну таблицю. Після внесення змін опитування потрібно буде активувати повторно.

Для продовження активації необхідно натиснути на кнопку «Зберегти/Активувати опитування». Після продовження активації з'явиться повідомлення про те, що опитування активоване і створена таблиця результатів, де будуть зберігатися всі відповіді даного опитування. Якщо в параметрах було вказано режим загального доступу, то LimeSurvey запропонує перейти в режим обмеженого доступу, використовуючи при цьому таблицю маркерів доступу. Для переходу в режим використання маркерів доступу потрібно натиснути на кнопку

«Переключення в режим обмеженого доступу», а щоб продовжити використання режиму загального доступу – кнопку «Ні, дякую».

У LimeSurvey немає обмеження щодо кількості створених опитувань, кількості питань та кількості респондентів в опитуванні. Сервіс дозволяє налаштувати автоматичне повідомлення на електронну адресу адміністратора про кожне заповнення анкети. Залежно від налаштування, адміністратору буде надсилятися повідомлення з коротким або повним описом відповідей на запитання анкети.

Як уже зазначалося вище, всі відповіді респондентів зберігаються в базі даних (таблиці результатів), яка створюється під час активації опитування. На основі відповідей респондентів у системі можна будувати графіки та діаграми результатів стосовно кожного питання за різними параметрами. Їх можна зберегти на комп’ютер у вигляді файлу з розширенням .pdf або html.

Підтримується також і експорт самих результатів у різних форматах. Наприклад, CSV, Word, Excel, PDF тощо (рис. 9).

У таблиці результатів відповіді респондентів можна редагувати. Наприклад, якщо респондент під час введення відповіді в полі «Предмет» допустив помилку та ін.

Готову анкету можна роздрукувати для проведення анкетування в паперовому варіанті. Якщо заповнених анкет у паперовому варіанті небагато, їх можна ввести в таблицю результатів вручну.

Просмотр ответов: (Анкета для вчителей природничо-математических специальностей)									
Управление просмотром данных									
Отображено заг.									
Действия	Завершено	[id]	[startlanguage]	[Z001] Начальный язык (обов'язково)	[Z002] Посада педагогичної підготовки	[Z003] Стаж навчальної викладача	[Z004] Укажите тип местности	[Z005] У який районний центр відносится местность	[P001] Чи використовуєте ви засоби
	✓	37	ru	вчитель математики	4	загальноосвітня школа. ГДЗ	сільська; [A1]	іноді; [A2]	
	✓	38	ru	вчитель хімії	9	загальноосвітня школа. ГДЗ	районний центр. міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	43	ru	вчитель математики	4	загальноосвітня школа. ГДЗ	міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	62	ru	вчитель біології та хімії	22 роки	загальноосвітня школа. ГДЗ	сільська; [A1]	іноді; [A2]	
	✓	63	ru	учитель математики та інформатики	23 роки	заклад освіти школа тим	міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	65	ru	Учитель фізики та інформатики	12	загальноосвітня школа. ГДЗ	районний центр. міська; [A2]	постійно; [A1]	
	✓	66	ru	вчитель інформатики та математики	2	заклад освіти школа тим	районний центр. міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	67	ru	учитель математики	17	заклад освіти школа тим	міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	75	ru	Учитель математики	23	загальноосвітня школа. ГДЗ	сільська; [A1]	постійно; [A1]	
	✓	76	ru	методист з ІКТ	14 років	заклад освіти школа тим	міська; [A2]	іноді; [A2]	
	✓	77	ru	вчитель математики	26	загальноосвітня школа. ГДЗ	міська; [A2]	постійно; [A1]	

Рис. 9. Відображення відповідей у таблиці результатів

Для ознайомлення педагогічних працівників з LimeSurvey нами був проведений вебінар у рамках курсу «Соціальні сервіси WEB 2.0 у профорієнтаційній діяльності педагогічних працівників» [2]. Запис цього вебінару розміщено в зазначеному курсі. Також на початку та в кінці курсу педагогічним працівникам пропонується пройти вхідне та вихідне анкетування. Анкети, звичайно, створені за допомогою LimeSurvey, що дає можливість педагогам ознайомитися з особливостями проходження анкетування в електронному варіанті та на готових прикладах розглянути особливості програмного засобу LimeSurvey, зокрема й групування запитань та розгалуження.

Висновки. Ураховуючи описані вище можливості, програмне забезпечення LimeSurvey можна використовувати для проведення опитувань учнів, батьків, учителів. Однією з особливостей зазначеної системи є розгалуження запитань, що дає змогу приховати деякі з них залежно від відповіді на попередні. Завдяки розгалуженню, вільній ліцензії та іншим властивостям система набуває все більшої

популярності. Таким чином, програмне забезпечення LimeSurvey доцільно використовувати у профорієнтаційній діяльності педагогічних працівників, де опитування є основним показником ефективності професійної орієнтації учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пряжников Н. С. Профориентация в школе: игры, упражнения, опросники (8-11 классы) [Электронный ресурс] / Н. С. Пряжников. – Москва : Вако, 2005. – 288 с. – Режим доступа : <http://www.pedlib.ru/Books/1/0291/index.shtml>.

2. Соціальні сервіси WEB 2.0 у профорієнтаційній діяльності педагогічних працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dist.org.ua/course/view.php?id=88>.

3. LimeSurvey : матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/LimeSurvey>.

Дата надходження до редакції: 09.01.2015 р.

УДК 37. 014

Юлія ЛОГВІНЕНКО,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Сумського ОППО

Володимир МАЗУРЕНКО,
кандидат технічних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Сумського ОППО

Ігор МЕДВЕДЕВ,
кандидат наук із державного управління,
в.о. ректора Сумського ОППО

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНУ СИСТЕМУ ОСВІТИ

У статті доведено, що сучасне українське інформаційне суспільство в умовах глобалізації набуло цілком реальних обрисів і є головною умовою переходу інституту освіти до інформаційного стану. Проаналізовано, що інформаційні технології в освітній галузі дозволяють на більш інтенсивному рівні виконувати одне з найголовніших освітніх завдань – безперервний розвиток особистості протягом усього життя. Наголошено на тому, що вміле використання вчителем ІКТ робить його сучасним, компетентним фахівцем освітньої галузі, розквитим диригентом потоків навчальної інформації, експертом із предмета викладання.

Ключові слова: ІКТ, інформаційне суспільство, інформаційна культура, інтернет-технології, медіа-культура, компетентність, нормативно-правове законодавство.

В статье доказано, что современное украинское информационное общество в условиях глобализации приобрело вполне реальные очертания и является главным условием перехода института образования к информационному состоянию. Проанализировано, что информационные технологии в сфере образования позволяют на более интенсивном уровне выполнять одну из главных образовательных задач – непрерывное развитие личности в течение всей жизни. Отмечено, что умелое использование учителем ИКТ делает его современным, компетентным специалистом в сфере образования, раскованным дирижером потоков учебной информации, экспертом по предмету преподавания.

Ключевые слова: ИКТ, информационное общество, информационная культура, интернет-технологии, медиа-культура, компетентность, нормативно-правовое законодательство.